

Méně obvyklé nákazy - Listerióza

Listerióza je onemocnění způsobené bakterií *Listeria monocytogenes*, která se vyskytuje v několika subtypech, je poměrně odolná vůči zevním vlivům. Zdrojem *Listeria monocytogenes* může být člověk – nosič (10 % populace), domácí zvířata, případně volně žijící zvířata.

Výskyt nákazy je sporadický, ale mohou se vyskytnout i epidemie (například jako nemocniční nákaza na novorozeneckých odděleních nemocnic). U lidí onemocnění postihuje z 30 % novorozence, dále zejména starší a oslabené jedince. K nakažení dospělých dochází nejčastěji požitím kontaminovaných potravin. Novorozenci se mohou nakazit již v průběhu těhotenství, jestliže matka v této době konzumuje kontaminované potraviny. Inkubační doba onemocnění (doba mezi požitím kontaminované stravy a propuknutí onemocnění) se pohybuje od několika dnů až po několik týdnů (3 dny až 70 dní) v závislosti na infekční dávce a zdravotním stavu pacienta. Klinicky se onemocnění projevuje nejčastěji jako meningoencefalitida nebo septikémie, ale může se projevit i jako izolované postižení jednotlivých orgánů. Zdraví jedinci prodělají pouze mírné horečnaté onemocnění podobné chřipce. Mezi listeriózou ohrožené skupiny obyvatel zejména patří:

- těhotné ženy (díky možnosti přenosu infekce na plod)
- staří a nemocní lidé s oslabenou imunitou
- novorozenci.

Mezi rizikové potraviny, z hlediska nákazy listeriózou, patří zejména syrové maso, syrová (špatně omytá) i mražená zelenina, některé druhy sýrů (obzvláště měkké s plísní na povrchu i uvnitř, sýry z nepasterizovaného mléka apod.), tepelně neopracované masné výrobky, paštiky apod.

V roce 2016 dosáhla nemocnost listeriózou v České republice 0,44/100 tis. obyvatel, v MS kraji 1,15/100 tis. obyvatel, nemocnost v našem kraji 3x převýšila nemocnost v celé ČR. Ve srovnání s rokem 2015 byl zaznamenán v MS kraji v roce 2016 nárůst onemocnění o 40 %. V roce 2016 se dominantním sérotypem *Listeria monocytogenes*, který způsoboval onemocnění v Moravskoslezském kraji, stal sérotyp 1/2a pulso typ 798/810. V roce 2016 bylo v MS kraji hlášeno 14 případů listerióz, z toho 8 (57 %) způsobené *Listerií monocytogenes* serotyp 1/2a pulso typ 798/810. Byly zaznamenány i 2 případy novorozenecké listeriózy a došlo ke 2 případům úmrtí. Společným šetřením dozorových orgánů (KHS MSK, KVS MSK, SZPI) byl identifikován potravinářský subjekt, kde byl ve výrobně potravin zachycen stejný typ *Listerií monocytogenes* serotyp 1/2a pulso typ 798/810. Byla neprodleně nařízena protiepidemická opatření (zákaz výroby a sanitace provozu) a podařilo se přerušit cestu přenosu nákazy.

V roce 2017 bylo na území Moravskoslezského kraje hlášeno pouze 5 případů onemocnění a serotyp *Listeria monocytogenes* 1/2a pulso typ 798/810 nebyl z území kraje vůbec hlášen.

Nemocnost listeriózou v MS kraji ve srovnání s ČR v letech 2008–2017, relativní počet onemocnění/100 tis. obyvatel (Zdroj EPIDAT)

